

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PIEKTĀ NODAĻA

LIETA “SPRŪDS UN CITI pret LATVIJU”

(Iesniegumi Nrs.66499/17 un 2 citi)

SPRIEDUMS

STRASBŪRA

2024.gada 24.oktobris

Šis spriedums ir galīgs, taču tajā var tikt izdarītas redakcionālas izmaiņas.

Lietā “Sprūds un citi pret Latviju”

Eiropas Cilvēktiesību tiesa (Piektā nodaļa) sanākusi kā Komiteja šādā sastāvā:

Stéphanie Mourou-Vikström, priekšsēdētāja,

María Elósegui,

Artūrs Kučs, tiesneši,

un *Martina Keller*, nodaļas sekretāra vietniece,

Nemot vērā:

iesniegumus, ko dažādos datumos pret Latvijas Republiku atbilstoši Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (“Konvencija”) 34.pantam iesnieguši pielikumā pievienotajā tabulā minētie iesniedzēji (“iesniedzēji”);

lēmumu nosūtīt iesniedzēju sūdzības par iespējamu Konvencijas 5.panta 4.punkta pārkāpumu saistībā ar atteikumu atļaut iepazīties ar dokumentiem, kas pamatoja iesniedzēju apcietinājumu, Latvijas valdībai (“Valdība”), ko pārstāvēja tās pārstāvji K.Līce un vēlāk E.L.Vītola, un iesniedzēju sūdzības pārējā daļā noraidīt;

pušu apsvērumus;

lēmumu noraidīt Valdības iebildumu pret lietas nodošanu izskatīšanai Komitejai;

pēc apspriešanās slēgtā sēdē 2024.gada 3.oktobrī

pasludina šādu spriedumu, kas pieņemts augšminētajā datumā:

LIETAS BŪTĪBA

1. Trīs iesniegumi ir saistīti ar atteikumu atļaut iepazīties ar dokumentiem, ar kuriem pamatots iesniedzēju pirmstiesas apcietinājums, un viņu pēcāku nespēju efektīvi apstrīdēt pirmstiesas apcietinājuma tiesiskumu. Balstoties uz šādiem apsvērumiem, iesniedzēji sūdzas par Konvencijas 5.panta 4.punkta pārkāpumu.

2. Iesniedzējus aizturēja, pamatojoties uz aizdomām, ka viņi varētu būt izdarījuši vairākus noziedzīgus nodarījumus. Viņu lūgumus atļaut iepazīties ar dokumentiem, kas pamatoja pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu, noraidīja izmeklētāji (policija).

3. Katrā gadījumā izmeklēšanas tiesneši apstiprināja ierosinājumu iesniedzējiem piemērot apcietinājumu, taču iesniedzējiem nebija sniegti lietas materiāli, kas pamatoja šos ierosinājumus. Izmeklēšanas tiesneši informēja iesniedzējus, ka tiem nav kompetences pārvērtēt izmeklētāju iepriekšējos atteikumus uz iesniedzēju lūgumiem iepazīties ar šiem dokumentiem.

4. Iesniedzēji pārsūdzēja lēmumus par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu, taču Rīgas apgabaltiesa izmeklēšanas tiesnešu lēmumus atstāja spēkā.

5. Pilns iesniedzēju saraksts un būtiskie katras lietas apstākļi ir izklāstīti pielikumā pievienotajā tabulā.

PIEMĒROJAMIE NACIONĀLIE TIESĪBU AKTI

6. Kriminālprocesa likuma 60.²panta trešās daļas 1.punkts redakcijā, kas bija spēkā lietas faktisko apstākļu laikā, noteica, ka aizdomās turētajam vai apsūdzētajam, kuram piemēro ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, ir tiesības iepazīties ar tiem lietas materiāliem, ar kuriem ir pamatots ierosinājums piemērot ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, ciktāl šāda piekļuve neapdraud citu personu pamattiesības, sabiedrības intereses un netraucē kriminālprocesa mērķa sasniegšanu.

7. Atbilstoši 375.panta pirmajai daļai kriminālprocesa laikā krimināllietā esošie materiāli ir izmeklēšanas noslēpums. Ar tiem drīkst iepazīties tikai amatpersonas, kuras veic kriminālprocesu, kā arī personas, kurām minētās amatpersonas attiecīgos materiālus uzrāda šajā likumā paredzētajā kārtībā.

TIESAS VĒRTĒJUMS

I. IESNIEGUMU APVIENOŠANA

8. Ņemot vērā iesniegumu līdzīgo būtību, Tiesa secina, ka tos būtu piemēroti skatīt vienkopus vienā spriedumā.

II. IESPĒJAMS KONVENCIJAS 5.PANTA 4.PUNKTA PĀRKĀPUMS

9. Iesniedzēji atsaucās uz Konvencijas 5.panta 4.punktu. Viņi sūdzējās, ka process, kura laikā viņiem piemēroja pirmstiesas apcietinājumu, neatbilda pušu līdztiesības principam, jo viņiem bija liegta pieeja dokumentiem, kas bija būtiski, lai apstrīdētu iestāžu secinājumus, proti, pierādījumus, kas bija būtiski, lemjot par apcietinājuma piemērošanu.

10. Valdība šīs sūdzības apstrīdēja.

11. Tiesa atzīmē, ka sūdzības nav nedz acīmredzami nepamatotas Konvencijas 35.panta 3.punkta (a) apakšpunkta izpratnē vai noraidāmas citu iemeslu dēļ. Līdz ar to tās ir atzīstamas par pieņemamām izskatīšanai pēc būtības.

12. Konvencijas 5.panta 4.punkts kā to konsekventi interpretē Tiesa nodrošina noteiktas minimālās procesuālās garantijas apcietinātajam, kamēr tiesa izlemj, vai preventīvs pirmstiesas apcietinājums būtu piemērojams, pagarināms vai atceļams (skatīt *Khodorkovskiy pret Krieviju*, iesniegums Nr.5829/04, 219.rindkopa, 2011.gada 31.maijs).

13. Tiesa atgādina, ka, ņemot vērā būtisko ietekmi, ko attiecībā uz personas pamattiesībām rada brīvības atņemšana, atbilstoši Konvencijas 5.panta 4.punktam īstenotajam procesam, ciktāl aktīvas izmeklēšanas

ietvaros iespējams, principā jānodrošina Konvencijas 6.pantā garantēto tiesību uz taisnīgu tiesu pamata prasību ievērošana (skatīt, cita starpā, *Schöps pret Vāciju*, iesniegums Nr.25116/94, 44.rindkopa, ECHR 2001-I; *Garcia Alva pret Vāciju*, iesniegums Nr.23541/94, 39.rindkopa, 2001.gada 13.februāris; un *Albrechtas pret Lietuvu*, iesniegums Nr.1886/06, 73.rindkopa, 2016.gada 19.janvāris).

14. Pušu līdztiesība nav nodrošināta, ja aizstāvim nav nodrošināta pieeja lietas materiāliem, kas ir izšķiroši, lai efektīvi apstrīdētu viņa klientam piemēroto apcietinājumu (see *Lamy pret Beļģiju*, 1989.gada 30.marts, 29.rindkopa, A sērija A Nr.151; *Nikolova pret Bulgāriju* [Lielā palāta], iesniegums Nr.31195/96, 58.rindkopa, ECHR 1999-II; un *Piruzyan pret Armēniju*, iesniegums Nr.33376/07, 116.rindkopa, 2012.gada 26.jūnijs).

15. Valdība argumentēja, ka Konvencijas 5.panta 4.punktā noteiktie pienākumi, ciktāl tie saistīti ar pieeju krimināllietas materiāliem, primāri ir procesuālas dabas un no Tiesas judikatūras izrietošajiem standartiem un principiem ir secināms, ka tie pieprasa efektīvas procesuālās garantijas aizstāvībai piekļūt šiem materiāliem. Tā uzturēja viedokli, ka normatīvais regulējums, kas piemērojams iesniedzēju sūdzībām, bija noteikts Kriminālprocesa likuma 60.²pantā (skatīt 6.rindkopu augstāk) un ka izmeklēšanas tiesnesis bija atbildīgs par cilvēktiesību ievērošanu pirmstiesas procesā. Izmeklēšanas tiesneša uzdevums, pārbaudot cilvēktiesību ievērošanu kriminālprocesa gaitā, ciktāl tas skar personas pieeju krimināllietas materiāliem, ir panākt taisnīgu līdzsvaru starp aizstāvības un izmeklēšanas interesēm, izvērtējot pušu izvirzītos argumentus. Tā norādīja, ka, lai gan izmeklēšanas tiesnesim nebija tiesību pieprasīt atklāt papildu lietas materiālus aizstāvībai, ja viņš vai viņa uzskatītu, ka izmeklēšanas un aizstāvības intereses nav taisnīgā līdzsvarā, radot pēdējam kaitējumu, tam varētu būt ietekme uz pirmstiesas apcietinājuma piemērošanas procesa iznākumu. Valdības ieskatā, šī līdzsvarošana, ko veic nacionālās institūcijas, izskatāmajā lietā pilnībā izpildīja Konvencijas 5.panta 4.punkta prasības.

16. Iesniedzēji nepiekrīta un apgalvoja, ka nedz izmeklēšanas tiesneši, nedz Rīgas apgabaltiesa nenodrošināja, ka pirmstiesas apcietinājuma piemērošanas gaitā tiktu ievērots taisnīgs process. Iesniedzēju ieskatā, netika veikta nekāda analīze pēc būtības, lai izlīdzsvarotu risku, ka varētu tikt kavēta izmeklēšana, pret iesniedzēju spēju aizstāvēt sevi pret ierosinājumiem piemērot apcietinājumu. Tā kā viņi nevarēja iepazīties ar nevienu dokumentu vai pierādījumu, kas pamatoja apcietinājuma piemērošanu, pretēji Konvencijas 5.panta 4.punktam nebija nodrošināts taisnīgs process.

17. Tiesa atzīst nepieciešamību izmeklēšanu kriminālprocesā virzīt efektīvi, kas var norādīt, ka daļa no informācijas, kas iegūta izmeklēšanas gaitā, ir jātur noslēpumā, lai novērstu aizdomās turēto manipulēšanu ar pierādījumiem un pretdarbošanos taisnīguma sasniegšanai. Tomēr šis leģitīmais mērķis nevar attaisnot būtisku aizstāvības tiesību ierobežošanu. Tādēļ informācija, kas ir būtiska apcietinājuma tiesiskuma izvērtēšanai,

pienācīgā veidā būtu jāsniedz aizdomās turētā aizstāvim (skatīt *Mooren pret Vāciju* [Lielā palāta], iesniegums Nr.11364/03, 124.rindkopa, 2009.gada 9.jūlijs, un *Emilian-George Igna pret Rumāniju*, iesniegums Nr.21249/05, 27.rindkopa, 2013.gada 26.novembris).

18. Tiesa atzīmē, ka iesniedzēji bija vispārīgā veidā informēti par pamatojumu aizdomām pret viņiem. Pirms viņu tiesas sēdēm, kurās izskatīja jautājumu par apcietinājuma piemērošanu, iesniedzējiem izsniedza izmeklētāja ierosinājumu par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu. Pēc iepazīšanās ar šiem dokumentiem Tiesa pieņem, ka viņiem bija sniegts vispārīgs apraksts par to, kā iespējamie noziedzīgie nodarījumi tika izdarīti. Tiesas ieskatā, iesniedzējiem šādus apsvērumus bija sarežģīti apstrīdēt, ja viņi nebija informēti par pierādījumiem, kas tos pamatoja.

19. Tiesa ņem vērā, ka pirms tiesas sēdēm, kurās izmeklēšanas tiesneši skatīja jautājumu par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu, izmeklētāji noraidīja iesniedzēju aizstāvju lūgumus iepazīties ar lietas materiāliem un, jo īpaši, pierādījumiem, kas pamatoja pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu. Savukārt izmeklēšanas tiesneši un Rīgas apgabaltiesa nonāca pie secinājuma, ka bija pamatotas aizdomas, ka iesniedzēji varētu būt izdarījuši konkrētos noziedzīgos nodarījumus, tieši atsaucoties uz materiāliem, kas nebija izsniegti aizstāvībai (plašāk skatīt pielikumā).

20. Tādējādi secināms, ka lietas materiālu saturs spēlēja būtisku lomu izmeklēšanas tiesnešu un Rīgas apgabaltiesas lēmumos par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu iesniedzējiem. Vienlaikus, kamēr izmeklētājs, izmeklēšanas tiesneši un Rīgas apgabaltiesa bija iepazinušies ar lietas materiālu saturu, šo materiālu precīzs saturs netika sniegts iesniedzējiem vai viņu aizstāvjiem šajā procesa daļā. Tādējādi ne iesniedzējiem, ne viņu aizstāvjiem bija nodrošināta adekvāta iespēja apstrīdēt nacionālo institūciju secinājumus, un jo īpaši pierādījumus, uz kuriem tās pamatojās.

21. Šādos apstākļos un, ņemot vērā būtisko nozīmi, ko izmeklēšanas tiesneši un Rīgas apgabaltiesa piešķīra šiem pierādījumiem, ko iesniedzēji nevarēja efektīvi apstrīdēt, jo viņiem šī informācija nebija sniegta, nevar uzskatīt, ka pušu līdztiesības princips bija ievērots. Līdz ar to izmeklēšanas tiesnešu un Rīgas apgabaltiesas process par apcietinājuma piemērošanu nenodrošināja Konvencijas 5.panta 4.punktā izvirzītās garantijas (skat. *Lamy*, citēts iepriekš, 29.rindkopa, un *Garcia Alva*, citēts iepriekš, 40.-43.rindkopa).

22. Līdz ar to ir pieļauts Konvencijas 5.panta 4.punkta pārkāpums.

KONVENCIJAS 41.PANTA PIEMĒROŠANA

23. Iesniedzēji lūdza viņiem piešķirt kompensāciju par nemantisko kaitējumu EUR 20 000, EUR 10 000 un EUR 10 000 apmērā.

24. Valdība uzturēja pozīciju, ka pārkāpuma konstatēšana būtu pietiekama taisnīga atlīdzība.

25. Tiesa uzskata, ka nav iespējams secināt un līdz ar to tā nevar spekulēt, vai izmeklēšanas tiesneši iesniedzējiem būtu piemērojuši pirmstiesas apcietinājumu, ja nebūtu noticis Konvencijas 5.panta 4.punkta pārkāpums. Attiecībā uz iespējamo vilšanos, ko iesniedzēji cieta, jo viņiem nebija nodrošinātas adekvātas procesuālās garantijas attiecībā uz lēmumu piemērot viņiem pirmstiesas apcietinājumu, Tiesa secina, ka konkrētās lietas apstākļos pārkāpuma konstatācija ir pietiekama taisnīga atlīdzība (skat. *Albrechtas*, citēts iepriekš, 89.rindkopa).

26. Iesniedzēji nelūdza atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Līdz ar to Tiesa uzskata, ka nav nepieciešams šajā daļā iesniedzējiem piešķirt kompensāciju.

ŠO IEMESLU DĒĻ, TIESA VIENBALSĪGI

1. *Nolemj* apvienot iesniegumus;
2. *Atzīst* iesniegumus par pieņemamiem izskatīšanai;
3. *Nolemj*, ka ir noticis Konvencijas 5.panta 4.punkta pārkāpums;
4. *Nolemj*, ka pārkāpuma konstatēšana ir uzskatāma par pietiekamu taisnīgu atlīdzību par jebkādu nemantisko kaitējumu, ko iesniedzēji varētu būt cietuši;
5. *Noraida* iesniedzēju taisnīgas atlīdzības prasību pārējā daļā.

Sagatavots angļu valodā un atbilstoši Tiesas Reglamenta 77.punkta 2. un 3.apakšpunktam paziņots 2024.gada 24.oktobrī.

Martina Keller
sekretāra vietniece

Stéphanie Mourou-Vikström
priekšsēdētāja

SPRIEDUMS LIETĀ “SPRŪDS UN CITI pret LATVIJU”

PIELIKUMS

Lietu saraksts:

Nr.	Iesnieguma Nr.	Iesniegts	Iesniedzējs Dzimšanas gads Dzīvesvieta Valstspiederība	Pārstāvis	Lietas fons un nacionālāais sūdzību izskatīšanas process
1.	66499/17	05/09/2017	Māris SPRŪDS 1980 Rīga Latvijas	Jeļena KVJATKOVSKA	2017.gada 7.jūnijā pirmo iesniedzēju aizturēja uz aizdomu par izspiešanu un naudas atmazgāšanu pamata. Nākamajā dienā viņu atzina par aizdomās turēto. 2017.gada 9.jūnijā izmeklēšanas tiesnese noturēja tiesas sēdi, kurā izskatīja jautājumu par apcietinājuma piemērošanu un kuras laikā iesniedzēja aizstāvis informēja izmeklēšanas tiesnesi, ka izmeklētājs bija mutvārdos noraidījis viņa lūgumu iepazīties ar lietas materiāliem, kas pamatoja ierosinājumu par apcietinājuma piemērošanu. Viņš apgalvoja, ka pušu līdztiesība nebūtu nodrošināta, ja aizstāvībai būtu liegta pieeja šiem dokumentiem. Izmeklēšanas tiesnese nolēma piemērot pirmstiesas apcietinājumu un norādīja, ka viņai nav tiesību pārskatīt izmeklētāja lēmumu par pieeju lietas materiāliem, kas pamato pirmstiesas apcietinājumu. Attiecībā uz aizdomām, ka iesniedzējs bija izdarījis konkrētos noziedzīgos nodarījumus, izmeklēšanas tiesnese argumentēja šādi: “Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem lietā Nr. ..., secinu, ka pirmstiesas izmeklēšanas gaitā ir iegūta informācija,... kas pamato aizdomas, ka iesniedzējs ir izdarījis noziedzīgos nodarījumus. ... Šo secinājumu iespējams izdarīt no liecinieku liecībām un citiem procesuāliem dokumentiem, kuru uzskaitīšana un analīze nav atļauta šajā lēmumā; atbilstoši Kriminālprocesa likuma 375.panta pirmajai daļai kriminālprocesa laikā krimināllietā esošie materiāli ir “izmeklēšanas noslēpums” un ar tiem drīkst iepazīties tikai amatpersonas, kuras veic kriminālprocesi, un personas, kurām minētās amatpersonas attiecīgos materiālus uzrāda atbilstoši Kriminālprocesa likumam.” 2017.gada 10.jūnijā iesniedzēja aizstāvis pārsūdzēja šo lēmumu Rīgas apgabaltiesā, lūdzot to atcelt pirmstiesas apcietinājuma lēmumu. Viņa lūgums atsaucās, citastarp, uz to, ka viņiem nebija pieejas krimināllietas materiāliem, un viņš sūdzējās, ka bez šāda piekļuves iesniedzējam nebija iespējams efektīvi pārsūdzēt viņam piemēroto apcietinājumu. 2017.gada 21.jūnijā Rīgas apgabaltiesa noraidīja sūdzību un atstāja spēkā sākotnējo lēmumu. Tiesnese argumentēja, ka aizstāvībai izsniegtie materiāli bija pietiekami, lai nodrošinātu iesniedzēja aizstāvības tiesības tā brīža procesa stadijā. Šis lēmums bija galīgs. 2017.gada 10.augustā iesniedzējam piemēroto pirmstiesas apcietinājumu pārskatīja un pagarināja. Tiesnese atsaucās uz pierādījumiem, kuru uzskatījums un analīze nebija iespējama šajā lēmumā, jo tie atbilstoši Kriminālprocesa likuma 375.panta pirmajai daļai bija “izmeklēšanas noslēpums”. Attiecībā uz aizstāvja lūgumu

SPRIEDUMS LIETĀ “SPRŪDS UN CITI pret LATVIJU”

					iepazīties ar lietas materiāliem izmeklēšanas tiesnese paskaidroja, ka Kriminālprocesa likums nesniedza tiesības tam pārskatīt iepriekšējos atteikumus un atcelt tos. Šo iemeslu dēļ aizstāvja lūgums tika noraidīts kā nepamatots. Tiesnese paskaidroja, ka aizstāvībai izsniegtie materiāli bija pietiekami, lai nodrošinātu iesniedzēja aizstāvības tiesības tā brīža kriminālprocesa stadijā. Krimināllietas materiāli, kurus izsniedza pirmajam iesniedzējam un viņa aizstāvim bija: (1) divi lēmumi par pirmā iesniedzēja atzīšanu par aizdomās turēto; (2) aizturēšanas protokols; (3) ierosinājums par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu; (4) četri lēmumi, ar kuriem atļauta kratīšana un kratīšanas protokoli; (5) iestāžu izņemtās somas kratīšanas protokols; (6) 10 lēmumi, atļaujot pirmā iesniedzēja īpašuma izņemšanu.
2.	80430/17	22/11/2017	Nauris DUREVSKIS 1981 Rīga Latvijas	Jeļena KVJATKOVSKA	2017.gada 7.jūnijā otro iesniedzēju aizturēja uz aizdomu par kukuļošanu atbildību pastiprinošos apstākļos pamata. 2017.gada 8.jūnijā viņu atzina par aizdomās turēto; tajā pašā dienā viņa aizstāvis iesniedza rakstisku lūgumu izmeklētājam, lūdzot atļauju iepazīties ar lietas materiāliem, kas pamatoja pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu. Ar 2017.gada 9.jūnija lēmumu izmeklēšanas tiesnese piemēroja pirmstiesas apcietinājumu. Tiesas sēdē par apcietinājuma piemērošanu izmeklētājs mutvārdos noraidīja lūgumu iepazīties ar lietas materiāliem un vēlāk atkārtoja šo atteikumu arī rakstveidā. Izmeklēšanas tiesnese noraidīja aizstāvja lūgumu atļaut iepazīties ar lietas materiāliem, norādot, ka šis jautājums nebija izmeklēšanas tiesneses kompetencē. Attiecībā uz aizdomām, ka iesniedzējs bija izdarījis konkrētos noziedzīgos nodarījumus, tiesnese pamatoja savu lēmumu ar “liecinieku liecībām un citiem procesuāliem dokumentiem, kuru uzskaitīšana un analīze nav atļauta šajā lēmumā atbilstoši Kriminālprocesa likuma 375.panta pirmajai daļai un 396.panta pirmajai daļai [..]”. 2017.gada 13.jūnijā iesniedzēja aizstāvis pārsūdzēja šo lēmumu Rīgas apgabaltiesā, lūdzot lēmumu par apcietinājuma piemērošanu atcelt. Viņš savā lūgumā atsaucās, citastarp, uz faktu, ka viņiem nebija nodrošināta pieeja lietas materiāliem, un apgalvoja, ka bez šādas pieejas iesniedzējs nevar efektīvi pārsūdzēt piemēroto apcietinājumu. Savā 2017.gada 21.jūnija lēmumā Rīgas apgabaltiesa noraidīja pārsūdzību un atstāja spēkā sākotnējo lēmumu. Tiesnese paskaidroja, ka aizstāvības tiesības iepazīties ar lietas materiāliem bija nodrošinātas atbilstoši Kriminālprocesa likuma 60.²panta trešās daļas 1.punktam, ka aizstāvībai bija pieeja pietiekamam apjomam lietas materiālu un to vien, ka ne visi materiāli tika uzrādīti aizstāvībai, nevar uzskatīt par aizstāvības tiesību pārkāpumu. Tiesnese norādīja, ka aizstāvībai bija izsniegts: (1) lēmums par otrā iesniedzēja atzīšanu par aizdomās turēto; (2) ierosinājums viņam piemērot pirmstiesas apcietinājumu; (3) lēmums, atļaujot kratīšanu; un (4) kratīšanas protokoli. 2017.gada 10.augustā otrā iesniedzēja pirmstiesas apcietinājumu pārvērtēja un pagarināja. Atbildot uz aizstāvja lūgumu iepazīties ar lietas materiāliem, kas pamatoja pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu, izmeklēšanas tiesnese ņēma vērā, ka šāds lūgums jau vairākkārt iepriekš tika noraidīts, un paskaidroja, ka Kriminālprocesa likums neparedz izmeklēšanas tiesneša kompetenci pārskatīt vai atcelt iepriekšējos lēmumus, ar kuriem atteikts iepazīties ar lietas materiāliem. Izmeklēšanas tiesnese noraidīja aizstāvja lūgumu kā nepamatu un paskaidroja, ka iepriekš sniegtā atļauja iepazīties ar lietas materiāliem bijusi pietiekama, lai iesniedzējs īstenot savas tiesības šajā procesa stadijā.

SPRIEDUMS LIETĀ “SPRŪDS UN CITI pret LATVIJU”

					2017.gada 5.oktobrī pret iesniedzēju cēla apsūdzību. 2017.gada 11.oktobrī izmeklēšanas tiesnese pārvērtēja piemēroto apcietinājumu un nolēma, ka to var aizstāt ar drošības naudu EUR 25 000 apmērā. 2017.gada 12.oktobrī iesniedzēju atbrīvoja pret drošības naudu.
3.	11223/18	28/02/2018	Rolands STRAUTS 1975 Jūrmala Latvijas	Diana STRAUTA	2017.gada 9.augustā trešo iesniedzēju aizturēja uz aizdomu par darba samaksas noteikumu pārkāpšanu pamata. 2017.gada 10.augustā iesniedzēja aizstāvis izmeklētajam rakstveidā lūdza iepazīties ar lietas materiāliem, kas pamatoja izmeklētajā ierosinājumu izmeklēšanas tiesnesim par pirmsietas apcietinājuma piemērošanu iesniedzējam. 2017.gada 11.augustā iesniedzēju atzina par aizdomās turētu, un tajā pašā dienā izmeklētais iesniedza ierosinājumu par pirmstiesas apcietinājumu, ko gan iesniedzējam, gan viņa aizstāvim izsniedza tiesas sēdes, kurā izskatīja jautājumu par apcietinājuma piemērošanu, laikā. 2017.gada 11.augusta lēmumā izmeklēšanas tiesnese piemēroja pirmstiesas apcietinājumu. Tiesas sēdes laikā iesniedzēja aizstāvis lūdza izmeklēšanas tiesneses atļauju iepazīties ar krimināllietas materiāliem, kas pamatoja pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu. Attiecībā uz piecu lietas materiāliem izmeklēšanas tiesnese paskaidroja, ka Kriminālprocesa likums neparedz izmeklēšanas tiesneša kompetenci pārskatīt izmeklētajā lēmumu atteikt iepazīties ar lietas materiāliem. Izmeklēšanas tiesnese paskaidroja, ka lietas materiāli, kas bija izsniegti aizstāvim, bija pietiekami, lai nodrošināta iesniedzēja tiesības uz aizstāvību konkrētajā procesa stadijā, un kā nepamatotu noraidīja apjomu, kādā lūgums iepazīties izteikts. Attiecībā uz aizdomām, ka iesniedzējs bija izdarījis inkriminētos nodarījumus, izmeklēšanas tiesnese pamatoja savus secinājumus ar “liecinieku liecībām un citiem procesuāliem dokumentiem, kuru uzskaitījums un analīze nav atļauta šajā lēmumā... Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 375.panta pirmajai daļai kriminālprocesa laikā krimināllietā esošie materiāli ir “izmeklēšanas noslēpums”, un tikai amatpersonas, kuras veic kriminālprocesu, kā arī personas, kurām minētās amatpersonas attiecīgos materiālus uzrāda šajā likumā paredzētajā kārtībā, drīkst iepazīties ar tiem.” Tiesas sēdes, kurā izskatīja jautājumu par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu, laikā aizstāvim izsniedza: (1) aizturēšanas protokolu; (2) lēmumu par trešā iesniedzēja atzīšanu par aizdomās turētu (izsniegts tikai trešajam iesniedzējam, klāt neesot viņa aizstāvim pirmās tiesas sēdes laikā); (3) ierosinājums par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu viņam; (4) lēmumi par kratīšanas izdarīšanu; (5) kratīšanas protokoli. 2017.gada 29.augustā Rīgas apgabaltiesa noraidīja aizstāvja sūdzību par izmeklēšanas tiesneses lēmumu un atstāja spēkā sākotnējo lēmumu. Tiesnese atzīmēja, ka “no informācijas lietas materiālos, liecinieku liecībām, atpazīšanas protokoliem un citiem pierādījumiem šķiet iespējams, ka [iesniedzējs] izdarīja noziedzīgo nodarījumu, par kura izdarīšanu viņš tiek turēts aizdomās.” Šis lēmums bija galīgs.